

is of the first year. “A bull” — of the second year. “A kid of the goats” — of the first year. “A goat” — of the second year. Throughout the second year, it is called “a goat.”

וְכָל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בוֹ עֶגְלָה הִיא בֶּן שָׁנָה. פֶּרֶן בֶּן שְׁתַּיִם. שְׂעִיר עִזִּים (בֶּן שָׁנָה. שְׂעִיר) בֶּן שְׁתַּיִם כָּל שָׁנָה שְׁנֵייהָ הוּא נִקְרָא שְׂעִיר:

VAYIKRA FOR THURSDAY NIGHT

ויקרא ליל ששי

צירוף יהוה

י וּדְאִשְׁתָּאֵר מִן מִנְחָתָא לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קוֹדֵשׁ קוֹדֵשִׁין מִקְרִבְנֵי דַיִּי: יֵא כָּל מִנְחָתָא דִּי תִקְרְבוּן קֳדָם יְיָ לֹא תִתְעַבֵּד חֲמִיעַ אַרִי כָּל חֲמִיר וְכָל דְּבִשׁ לֹא תִסְקוּן מִזֵּיהָ קֳרִבְנָא קֳדָם יְיָ: יב קֳרִבְנֵי קֳדָמֵי תִקְרְבוּן יְתְרוֹן קֳדָם יְיָ וְלִמְדֻבְחָא לֹא יִתְסְקוּן לְאַתְקַבְּלָא בְרַעְוָא: יג וְכָל

י וְהַנּוֹתֵרֶת מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים מֵאִשֵּׁי יְדוּהָ: יא כָּל־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא תַעֲשֶׂה חֶמֶץ כִּי כָל־שֶׂאֵר וְכָל־דְּבִשׁ לֹא־תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשָּׁה לַיהוָה: יב קִרְבֵּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ אֹתָם לַיהוָה וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא־יַעֲלוּ לְרִיחַ נִיחֹחַ: יג וְכָל־קִרְבֵּן מִנְחַתְךָ בַּמִּלָּח תִּמְלֹחַ וְלֹא

(10) And that which remains from the meal-offering will belong to Aharon and his descendants; [it is] holy of holies from the fire-offerings of the Lord. (11) No meal-offering which you sacrifice to the Lord, must be made [out of anything] leavened. For you must not cause to [go up in] smoke any leaven or any sweet fruit extract, [as] a fire-offering to the Lord; (12) [However,] you may bring them as a first[fruit] offering to the Lord; nevertheless, they must not go up on the altar as a pleasing fragrance to the Lord. (13) And you must salt every one

RASHI

רש"י

(11) וְכָל דְּבִשׁ — *Any sweet fruit extract is termed דבש [literally, “honey”].* (12) [However,] you may bring them as a first[fruit] offering — *[Scripture here, tells us that neither leaven nor sweet fruit extract may be brought as a fire offering.] So for which [sacrifice] can leaven or sweet fruit*

(יא) וְכָל דְּבִשׁ. כָּל מִתִּיקַת פְּרִי קְרוּיָה “דְּבִשׁ”: (יב) קִרְבֵּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ אֹתָם. מַה יֵּשׁ לָךְ לְהִבְיֵא מִן הַשָּׂאוֹר וּמִן (אוּ מִן) הַדְּבִשׁ? קִרְבֵּן רֵאשִׁית, שְׁתֵּי הַלֶּחֶם שֶׁל עֶצְרָת, הַבָּאִים מִן הַשָּׂאוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר: “חֶמֶץ תֹּאפִינָה”, וּבְכוּרִים מִן הַדְּבִשׁ, כְּמוֹ בְכוּרֵי תַּאֲנִים וְתִמְרִים: (יג) מִלַּח בְּרִית. שֶׁהַבְּרִית כְּרוּתָה

extract be brought? They may be brought as a קִרְבֵּן רֵאשִׁית, namely, a) the שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, the two loaves [of bread] brought on Shavuot, which come from leaven, as the verse says (Leviticus 23:17), “baked leavened;” and b) The בְּכוּרִים, “firstfruits” which [contain] דְּבִשׁ, sweet fruit extract, e.g., the firstfruits of figs and dates (Menachot 58a). (13) The salt of [your God's] covenant — *[Which covenant?] Since the time of the six days of Creation, [God had]*

קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בְּמִלְחָא תַמְלַח
וְלֹא תִבְטֵל מִלַּח קִים אֱלֶיךָ
מֵעַל מִנְחָתְךָ עַל כָּל קָרְבְּנֶךָ
תִּקְרַב מִלְחָא: יד וְאִם תִּקְרַב
מִנְחַת בַּפּוּרִים קִדְּם יי אָבִיב
קָלִי בְּנֹר פִּירוּכִין רַפִּיכֹן
תִּקְרַיב ית מִנְחַת בַּפּוּרִי:

תִּשְׁבִּית מִלַּח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל מִנְחָתְךָ
עַל כָּל-קָרְבְּנֶךָ תִּקְרַיב מִלַּח: ס יד וְאִם-
תִּקְרַיב מִנְחַת בַּפּוּרִים לִידֹוֹה אָבִיב קָלוֹי
בְּאֵשׁ גֵּרֶשׁ כְּרָמָל תִּקְרַיב אֶת מִנְחַת

of your meal-offering sacrifices with salt. Do not omit the salt of your God's covenant from [being placed] upon your meal-offerings. You must offer salt with all your sacrifices. (14) When you bring a meal-offering of the first grains to the Lord, you must bring your first-grain meal-offering [from barley], as soon as it ripens, kernels full in their husks, parched over the fire, [ground into]

RASHI

“made a covenant” with salt, in that the lower waters were promised that they would be offered on the altar. [And how were they offered? In the form of] salt [which comes from water.] and in the libations of water on Sukkot. [You must offer salt] with all your sacrifices — [Including] burnt-offerings from livestock and birds, and [you must offer salt also with] the אימורים, the portions of the sacrifices offered up on the altar, from all holy sacrifices (Menachot 20a).

(14) ואם תקריב — Now, the word אם here, has the meaning of כִּי, “when,” i.e., Scripture is not giving us an option here [saying, “if you

wish to offer a מנחת בכורים”], for the sacrifice referred to here by Scripture, is the העומר [the omer meal-offering, a community sacrifice brought on the sixteenth of Nissan.] which is obligatory. [Thus, the verse reads: “When you bring ...”] (Torat Kohanim 2:148). Similar to this, is the verse (Numbers 36:4), “And when (ואם) the Jubilee ... will take place” [and not “if the Jubilee ... will take place”]. מנחת העומר — The verse is referring here to the העומר, the “omer meal-offering,” which is to be offered אביב, meaning, as soon as the grain has ripened, and from barley. [And how do we know that it must be from barley?] For here in our verse, it says, אביב, and in an earlier verse, it says (Exodus 9:31), “for the barley was ripened (אביב)” (Torat Kohanim 2:149; Menachot 68b). **Parched over the fire** — For they dry up the grain over a fire, in a roasting pipe [Rashi explains in Tractate Menachot, אביב refers to a vessel used by those selling roasted seeds] (Torat Kohanim 2:150). [And they had to do this to the grain,] for otherwise, it cannot be ground up, for it is still too moist. גרש כרמל

רש"י

למלח מששת ימי בראשית, שהבטחו המים להתחוננים לקרב במזבח במלח ונסוף המים בחג: על כל קרבנך. על עולת בהמה ועוף ואמורי כל הקדשים בלן: (יד) ואם תקריב. הרי “אם” משמש בלשון כִּי, שהרי אין זה רשות, שהרי במנחת העמר הכתוב מדבר, שהיא חובה. וכן “ואם יהיה היובל וגו’”: מנחת בפורים. במנחת העמר הכתוב מדבר, שהיא באה אביב, בשעת בשול התבואה, ומן השעורים היא באה. נאמר כאן: “אביב” ונאמר להלן: “כי השערה אביב: קלוי באש. שמיבשין אותו על האור באבוב של קלאים. ופרש רש"י במנחות, שם הפלי של מוכרי קליות, שאלולי בן אינה נטחנת בריחים, לפי שהיא לחה: גרש כרמל.

טו וּתְתֵן עָלֶיהָ מִשְׁחָא וּתְשׂוּי
עָלֶיהָ לְבוֹנֵתָא מִנְחָתָא הִיא:
טז וַיִּסַּק פְּהֵנָא יַת אֲדָכְרִתָּהּ
מִפְרוּכָה וּמִמְשָׁחָה עַל כָּל
לְבוֹנֵתָהּ קֶרְבֵּנָא קָדָם יְיָ:
א וְאִם נִכְסַת קוֹדֵשׁ יֵשׂא קֶרְבֵּנֶיהָ
אִם מִן תּוֹרֵי הוּא מְקָרֵב אִם
דְּכַר אִם נוֹקְבָא שְׁלָמִים
יִקְרְבֵינֶיהָ קָדָם יְיָ: ב וַיִּסְמוֹד
יְדֵיהָ עַל רִישׁ קֶרְבֵּנֶיהָ
וַיִּכְסְבֶיהָ בְּתַרְע מִשְׁכֵּן זְמָנָא

בְּפוֹרִיךְ: טו וְנָתַתְּ עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְשֶׁמֶת עָלֶיהָ
לְבֵנָה מִנְחָה הוּא: טז וְהִקְטִיר הִכְהֵן אֶת־
אֲזִכְרֹתָהּ מִגְרָשָׁהּ וּמִשְׁמֹנָהּ עַל כָּל־לְבוֹנֹתֶיהָ
אֲשֶׁה לַיְדוּהָ: פ רביעי ג א וְאִם־זֶבַח שְׁלָמִים
קֶרְבָּנוּ אִם מִן־הַבְּקָר הוּא מְקָרִיב אִם־זֶכֶר
אִם־נְקֵבָה תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ לְפָנֵי יְדוּהָ:
ב וַסְּמוֹד יָדוֹ עַל־רֹאשׁ קֶרְבָּנוּ וּשְׁחָטוּ פֶתַח

coarse meal. (15) And you must put [olive] oil on it, and place frankincense upon it. It is a meal-offering. (16) Then, the priest will cause its reminder to [go up in] smoke, [taken] from its coarse meal and from its oil, and all of its frankincense; [it is] a fire-offering to the Lord. **3** (1) If one's sacrifice is a peace-offering, [and] if he brings it from cattle, [he may bring] a male or a female. He must offer an unblemished [animal], before the Lord. (2) And he should lean his hand [forcefully] upon the head of his sacrifice, and he should

RASHI

— means: “Broken up while yet [fresh and] a little moist (כרמל).” The word גרש denotes breaking up or grinding. The grain is ground up with grit millstones. [This expression for grinding, גרש or גרס] is similar to that found in the verse (Lamentations 3:16), “He has broken up (ויגרס) [my teeth] with gravel stones;” and similarly in the verse (Psalms 119:20), “My soul is broken (גרסה).” כרמל — [This word is to be considered as an acronym

of כר, husk, and מלא, full. Thus, it means: The grain is ground up] while the husk (כר) is yet full (מלא) (Menachot 66b), i.e., when the produce is yet fresh and full in its stalks; hence, fresh ears of grain are called כרמל. [We find] the same expression in the verse (II Kings 4:42), “and full ears of grain (כרמל) in his sack.” **3** (1) **Peace-offering** — [So named] because they instill peace in the world. Another explanation of the name שלמים: Because they bring about harmony, [since there are portions of the sacrifice which go] to the altar, to the priests and to the owners [of the sacrifices] (Torat Kohanim 3:156). (3) **And all the fat** — [This expression] comes to include the fat that is upon the lower stomach [and all the more so, therefore, inclusive of the fat upon the small intestines]: This is the explanation of Rabbi Yishmael. Rabbi Akiva,

רש"י

גרוסה (גרושה) בעודה לחה: גרש לשון שביחה וטחינה, גורסה וטחינה גסה בריחים של גרוסות, כמו: “ויגרס בַּחֲצִין”. וכן: “גרסה נפשי”. כרמל. בעוד הכר מלא, שהתבואה לחה ומלאה בקשין שלה, ועל כן נקראים המלילות: “כרמל”, וכן: “וכרמל בצקלנו”: (א) שלמים. שמטילים שלום בעולם. דבר אחר: “שלמים”, שיש בהם שלום למזבח, ולכהנים ולבעלים: (ג) ואת כל החלב וגו'. להביא חלב שעל הקבה, דברי רבי ישמעאל. רבי

וַיִּזְרְקוּן בְּנֵי אֶהֱרֹן כַּהֲנִיִּים אֶת־
 דָּמָא עַל מִדְּבַחָא סְחֹר סְחֹר:
 ג וַיִּקְרַב מִנְכַּסֵּת קוֹדֶשִׁיא
 קִרְבָּנָא קֹדֶם יי אֶת תְּרֵבָא
 דְּחִפֵּי אֶת גֹּאֵר וְאֶת כָּל תְּרֵבָא
 דִּי עַל גֹּאֵר: ד וְאֶת תְּרֵבֵינ
 כְּלִין וְאֶת תְּרֵבָא דִּי עֲלֵיהֶן דִּי
 עַל גִּסְסֵיא וְאֶת חֲצָרָא דְּעַל
 כְּבָדָא עַל כְּלֵיתָא יְעֻדְנָה:

אֶהֱל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־
 הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סְבִיב: ג וְהִקְרִיב מִזְבַּח
 הַשְּׁלָמִים אִשָּׁה לִידוּהָ אֶת־הַחֶלֶב הַמְכַסֶּה
 אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת כָּל־הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל־
 הַקֶּרֶב: ד וְאֶת שְׁתֵּי הַכְּלִיֹּת וְאֶת־הַחֶלֶב
 אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־
 הַיִּתְרֹת עַל־הַכְּבֵד עַל־הַכְּלִיֹּת יִסִּירְנָה:

slaughter it at the entrance of the Tent of Appointment. And Aharon's descendants, the priests, will splash the blood upon the altar, around. (3) And from the peace-offering, he will bring a fire-offering to the Lord [comprising of]: The fat which covers the innards, and all the fat which is attached to the innards, (4) And the two kidneys [along] with the fat that is upon them which is at [the level of] the flanks. And he should remove the diaphragm with [a part

RASHI

however, explains that it comes to include [only] the fat upon the small intestines (Torat Kohanim 3:168). (4) הכסלים — Flancs in Old French. For in the case of a live animal, the fat that is upon the kidneys, is situated at the level of the flanks, and the kidneys situated below this level. And this [fat referred to here,] is the fat which is beneath the loins, which is called lombes in Old French; it is that white fat which is visible upon the upper part of the flanks, while on the lower part of

the flanks, [this fat is not visible, because] the flesh covers it (Chullin 93a, and Rashi there). היתרת — This is the protective [muscular] wall [dividing the thoracic cavity (breathing organs) from the abdominal cavity (organs of digestion)], which is called abris in Old French [the diaphragm]. In the Aramaic language it is called חצרא דכבדא. With [a part of] the liver — means that along with the diaphragm [which covers the liver], he must take a little of the liver. [The fact that some of the liver must be taken is illustrated] in another verse, where [regarding the same matter], Scripture says (Leviticus 9:10), ואת היתרת מן הכבד, "the diaphragm from the liver" (Torat Kohanim 3:172). על הכבד על הכליות — means: Apart from the

רש"י

עקיבא אומר: 'להביא חלב שעל הדקיין': (ד) הכסלים. [פלאג'ק"ש בלע"ז] שהחלב שעל הכליות כשהבדמה חיה, הוא בגבה הכסלים [והם] מלמטה, וזהו החלב שתחת המותנים, שקורין בלע"ז לונביל"ש, לכן הנראה למעלה, בגבה הכסלים, ובתחתיתו, הבשר חופה: היתרת. הוא דפן המסך, שקורין איביל"ש ובלשון ארמי: "חצרא דכבדא": על הכבד. שיטל מן הכבד עמה מעט, ובמקום אחר הוא אומר: "ואת היתרת מן הכבד": על הכבד על הכליות. לבד מן הכבד ולבד מן הכליות, יסירנה

ה וַיִּסְקוּן יְתִיָּהּ בְּנֵי אַהֲרֹן
 לְמִדְבַּחַת עַל עֲלֹתָא דֵּי עַל
 אֲעִיָּא דֵּי עַל אֲשֶׁתָּא קֶרְבָּן
 דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ:
 ו וְאִם מִן עֵזָא קֶרְבְּנִיָּה לְנִכְסֵת
 קוּדְשִׁיא קֳדָם יְיָ דְּכָר אוֹ
 נְקִבָּא שְׁלִים יִקְרְבֶנְיָה: ז אִם
 אִימֵר הוּא מְקַרֵּב יֵת קֶרְבְּנִיָּה
 וַיִּקְרִיב יְתִיָּהּ קֳדָם יְיָ:
 ח וַיִּסְמוֹךְ יֵת יְדֵיהּ עַל רִישׁ
 קֶרְבְּנִיָּה וַיִּכּוֹס יְתִיָּהּ קֳדָם
 מִשְׁכַּן זִמְנָא וַיִּזְרְקוּן בְּנֵי אַהֲרֹן
 יֵת דְּמִיָּה עַל מִדְבַּחַת סְחוּר
 סְחוּר: ט וַיִּקְרַב מִנְכַּסֵּת

ה וְהִקְטִירוּ אֹתוֹ בְּנֵי-אַהֲרֹן הַמְזִבְחָה עַל-
 הָעֹלָה אֲשֶׁר עַל-הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל-הָאֵשׁ
 אִשֶּׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה: פ וְאִם-מִן-הַצֹּאֵן
 קֶרְבְּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה זָכָר אוֹ נְקִיבָה
 תָּמִים יִקְרִיבֶנּוּ: ז אִם-כֶּשֶׁב הוּא-מִקְרִיב
 אֶת-קֶרְבְּנוֹ וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְפָנַי יְדוּהָ:
 ח וְסָמַךְ אֶת-יָדוֹ עַל-רֹאשׁ קֶרְבְּנוֹ וְשָׁחַט
 אֹתוֹ לְפָנַי אֵהָל מוֹעֵד וַיִּזְרְקוּ בְנֵי אַהֲרֹן
 אֶת-דָּמּוֹ עַל-הַמִּזְבֵּחַ סְבִיב: ט וְהִקְרִיב

of] the liver, along with the kidneys. (5) And Aharon's descendants will cause it to [go up in] smoke on the altar, apart from the burnt-offering that is on top of the wood which is on the fire; [it is] a fire-offering [with] a pleasing fragrance to the Lord. (6) And if one's sacrifice for a peace-offering to the Lord is from the flock, he may bring a male or female. He must offer an unblemished [animal]. (7) If he is offering a sheep as his sacrifice, then he should bring it before the Lord. (8) And he should lean his hand [forcefully] upon the head of his sacrifice, and he should slaughter it before the Tent of Appointment. And Aharon's descendants will splash its blood upon the altar, around. (9) And from

RASHI

liver and apart from the kidneys, he must remove this. (5) על העלה — means: Apart from the burnt-offering. [From here,] we learn that the continuous [daily] burnt-offering precedes any other sacrifice upon the [altar's] woodpile. (7) If [he is offering] a sheep — [Why are the sacrifices

of sheep and goats treated as separate sections here?] Because the אימורים (portions of the animal which are offered up on the altar) of sheep consist of different things than that of goats, as the tail of a sheep is offered up [on the altar], and therefore, these two [sheep and goats] were divided into two sections (Torat Kohanim 3:185). (8) And [Aharon's descendants] will splash [its blood] — Two applications [of blood were required], which [resulted effectively in] four applications (see Rashi above, Leviticus 1:5). And the priest must splash [the blood] by means of a vessel. The only case where the priest applies [the blood] with his finger is that

רש"י

לזו: (ה) על העלה. מלבד העולה. למדנו, שתקדים עולת תמיד לכל קרבן על המזבחה: (ו) אם כשב. לפי שיש באמורי הכשב מה שאין באמורי העז, שהכשב אליתו קרבה, לכך נחלקו לשתי פרשיות: (ח) וזרקו. שתי מתנות שהן ארבע, ועל ידי הכלי הוא זרק, ואינו נוהן באצבע אלא חטאת:

קֹדֶשׁ־יֵאָמַר קֶרְבַּן קָדָשׁ יִי
 תְּרִבִּיה אֲלֵיָתָא שְׁלִימָתָא
 לְקַבֵּל שְׂדֵרְתָא יַעֲדֵנָה וְיִת
 תְּרַבָּא דְחָפִי יֵת גְּזָא וְיִת כָּל
 תְּרַבָּא דִּי עַל גְּזָא: י וְיִת
 תְּרִתִּין כְּלִין וְיִת תְּרַבָּא דִּי
 עֲלֵיהֶן דִּי עַל גְּסָסִיא וְיִת
 חֲצָא דְעַל כְּבָדָא עַל כְּלֵיתָא
 יַעֲדֵנָה: יא וְיִסְקַנְיָה כְּהֵנָּא
 לְמִדְבַּחָא לְחֵם קֶרְבַּן קָדָשׁ
 יִי: יב וְאִם מִן בְּנֵי עֲזִיא
 קֶרְבַּנְיָה וְיִקְרַבְנִיה קָדָשׁ יִי:
 יג וְיִסְמוּדֵךְ יֵת יְדִיָּה עַל רִישֵׁיהָ
 וְיִכּוּס יֵתִיה קָדָשׁ מִשְׁכַּן זְמָנָא
 וְיִזְרְקוּן בְּנֵי אַהֲרֹן יֵת דְמִיָּה
 עַל מִדְבַּחָא סְחוּר סְחוּר:
 יד וְיִקְרַב מִנִּיָּה קֶרְבַּנְיָה קֶרְבַּן

מִזְבַּח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁה לִידוּהַ חֶלְבֹ הָאֱלִיָּה
 תְּמִימָה לְעֻמַּת הָעֶצֶה יִסְרְנָה וְאֶת־הַחֶלֶב
 הַמִּכְסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־כָּל־הַחֶלֶב אֲשֶׁר
 עַל־הַקֶּרֶב: י וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיִת וְאֶת־הַחֶלֶב
 אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־
 הַיִּתְרֹת עַל־הַכְּבֵד עַל־הַכְּלָיִת יִסְרְנָה:
 יא וְהִקְטִירוּ הַכֹּהֵן הַמְּזַבֵּחַ לֶחֶם אֲשֶׁה
 לִידוּהַ: פ יב וְאִם־עַז קֶרְבָּנוֹ וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי
 יְדוּהַ: יג וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁוֹ וְשַׁחַט
 אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן
 אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמְּזַבֵּחַ סְבִיב: יד וְהִקְרִיבוֹ

the peace-offering, he will bring a fire-offering to the Lord [comprising of]: Its choicest fatty part — the complete tail, which he should remove up to the backbone; and the fat which covers the innards, and all the fat which is attached to the innards; (10) And the two kidneys [along] with the fat that is upon them which is at [the level of] the flanks. And he should remove the diaphragm with [part of] the liver, along with the kidneys. (11) And the priest will cause it to [go up in] smoke on the altar, the food of the fire-offering, to the Lord. (12) And if one's sacrifice is a goat, then he should bring it before the Lord. (13) And he should lean his hand [forcefully] upon its head, and he should slaughter it before the Tent of Appointment. And Aharon's descendants will splash its blood upon the altar, around. (14) And from it, he will bring his offering — a

RASHI

רש"י

of a sin-offering (Zevachim 53b). (ט) חֶלְבוֹ —
 [here refers to] the choicest part of its fat.
 לעמַת העֶצֶה The whole tail.
 — [up to the backbone, at the level] above
 the kidneys, which give counsel (עֵצָה). (י) לחֵם

(ט) חֶלְבוֹ. הַמְּבַחֵר שְׂבוּ, וּמַהוּ זֶה? הָאֱלִיָּה תְּמִימָה:
 לְעֻמַּת הָעֶצֶה. לְמַעַלָּה מִן הַכְּלָיִת הַיּוֹעֲצוֹת:
 (יא) לֶחֶם אֲשֶׁה לֵה'. לְחֵמוֹ שֶׁל אִשׁ לְשֵׁם גְּבִיָּה:
 לְחֵם. לְשׁוֹן מֵאֲכָל, וְכוּן: "נִשְׁחִיתָה עֵץ בְּלַחְמוֹ", "עֶבֶד

'לה — [Here, the word לחם is in the construct state, literally "the food of." And "to the Lord" means, in His Name. Thus, the verse here means:] Fuel for the fire, in the Name of the most High [God]. לחם — denotes food [in general]. Similarly, we find in the verse (Jeremiah 11:19), "let us destroy the tree with its fruit (בלחמו);" and (Daniel 5:1), "made a great feast

קדם יי ית תרבא דחפי ית
 גזא וית כל תרבא די על
 גזא: טו וית תרתין פלין וית
 תרבא די עליהן די על גססיא
 וית חצרא די על כבדא על
 כליתא יעדנה: טז ויסקוון
 כהנא למדבחה לחם קרבנא
 לאתקבלא ברעוא כל תרבא
 קדם יי: זי קים עלם
 לדרתיכון בכל מותבניכון
 כל תרבא וכל דמא לא
 תיכלון: א ומליל יי עם משה
 למימר: ב מלל עם בני
 ישראל למימר אנש ארי יחוב
 בשלו מכל פקודיא דיי די לא

מִמֶּנּוּ קִרְבָּנוֹ אִשָּׁה לִידוּהָ אֶת־הַחֶלֶב
 הַמִּכֶּסֶה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֶלֶב אֲשֶׁר
 עַל־הַקֶּרֶב: טו וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלִיֹּת וְאֵת־הַחֶלֶב
 אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכֶּסֶלִים וְאֶת־
 הַיִּתְרֹת עַל־הַכֶּבֶד עַל־הַכְּלִיֹּת יְסִירֵנָה:
 טז וְהַקְטִירֵם הִפֵּהן הַמְזֻבְּחָה לֶחֶם אִשָּׁה
 לְרִיחַ נִיחַח כָּל־חֶלֶב לִידוּהָ: זי חֲקַת עוֹלָם
 לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֵי־יֶכֶם כָּל־חֶלֶב וְכֹל־
 דָּם לֹא תֹאכְלוּ: פ חמישי ד א וַיְדַבֵּר יְדוּהָ
 אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ב דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 לֵאמֹר נֶפֶשׁ כִּי־תִחַטָּא בְּשִׁגְגָה מִכֹּל מִצְוֹת

fire-offering to the Lord [comprising of]: The fat which covers the innards, and all the fat which is attached to the innards; (15) And the two kidneys [along] with the fat that is upon them which is at [the level of] the flanks. And he should remove the diaphragm with [a part of] the liver, along with the kidneys. (16) And the priest will cause them to [go up in] smoke on the altar, the food of the fire-offering [with] a pleasing fragrance. All [sacrificial] fat belongs to the Lord. (17) [This is] an eternal statute for all your generations, in all your dwelling places: That you must not eat any [sacrificial] fat, nor any blood. 4 (1) And the Lord spoke to Moshe, saying, (2) Speak to the children of Israel, saying: If a person commits a sin unintentionally [by violating one] from any

RASHI

(לחם רב);” and (Ecclesiastes 10:19), “A feast (לחם) is made for laughter.” (17) [This is an eternal statute — This entire verse is explained very clearly in Torat Kohanim (3:189) [namely, that this fat is always

forbidden for human consumption by eternal statute]. 4 (2) From any of [certain] negative commandments of the Lord — [Which certain commandments?] Our Rabbis have explained: A sin-offering is brought only for such a transgression whose prohibition is expressed in Scripture as a negative commandment, and whose willful violation thereof incurs the penalty of excision. The unintentional violation of such prohibitions incurs a sin-offering

רש"י

לחם רב, "לשחוק עשים לחם": (זי) חקת עולם. יפה מפרש בתורת בהנים כל הפסוק הזה: (ב) מכל מצות ה'. פרשו רבותינו: אין חטאת באה, אלא על דבר שזדונו לאו וכרת ושגגתו חטאת:

יְדוּה אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ וְעָשָׂה מֵאַחַת
 כְּשֵׁרִין לְאַתְּעִבְדָּא וַיַּעֲבֵד מִן
 חַד מִנְהוֹן:
 מֵהֵנָּה:

of [certain] negative commandments of the Lord, transgressing from one of them.

RASHI

רש"י

[upon the individual] (Torat Kohanim 4:196; *Shabbat* 69a). **From one of them** — [The verse could have simply said here, “one of them.” However, since it says, “from one of them,” Scripture also comes to include the case of someone who has violated even part of one of these prohibitions. For example, [if one writes a single letter on Shabbat, he is not liable for transgressing a prohibition by law of Torah. However,] if one [starts out] writing the word שמעון, [and, by doing so, he] writes the letters שם, or, if one [begins] writing the word נחור, [and, in doing so, he] writes נח, or, if he writes דנ [as the first two letters] of the name דניאל [then, in all these cases, even though he did not complete the full names he intended to write, nevertheless, the two-letter names are words in their own right: שם, נח, and דן and he thereby becomes liable for the prohibition of writing on Shabbat, even though he only violated “from one of them,” i.e., a part of the prohibition] (Torat Kohanim 4:197).

VAYIKRA FOR FRIDAY

ויקרא ליום ששי

אם הפהין המשיח יחטא לאשמת העם
 א אם פהנא רבא יחוב לחובת

(3) If the anointed priest commits a sin unintentionally, bringing guilt to the

RASHI

רש"י

(3) **If the anointed priest commits a sin unintentionally, bringing guilt to the people** — *The Midrashic explanation of this verse is as follows: The anointed priest is only liable [to bring a sin-offering] when “the matter is hidden” [i.e., when the halachah eluded him, and he thereby pronounced an erroneous law] and when there is a resultant erroneous action that takes place, as the verse says here, “bringing guilt to the people” [just like in the case of the community (court) pronouncing an erroneous law, resulting in an erroneous action being committed], as the verse says (verse 13 below), “because a matter was hidden from the eyes of the congregation; and they violated ...” (Torat Kohanim 4:204). [There is a difference, nevertheless, between the*